د ښووونکي لارښود

د هوپو د کتابونو له سلسلې څخه د ګټه اخیستنې لپاره په ټولګي کې

لومړی کتاب

د بزګر ښځه

لیکونکی: ادریس شاه

لیکونکی:

ډاکتر دینیس نیسل

د لومړنیو زده کړو رئیس

د هوپو کتابونه

کله چې تاسې ته کتاب ورسېد...

دلته په دې لارښود کې ډېر مهم فعالیتونه دي چې تاسې یې یوازې په کتاب ترسره کولای شئ.

کله چې دا کتاب ټولګي ته د چمتو کېدو لپاره ولولئ، تاسې هغه فعالیتونه غوره کړئ کوم چې تاسې یې ستاسې سره د شته موادو په وسیله تر سره کولای شئ.

د نورو معلوما ت لپاره د هوپوکتابونه

داورېدلو مواد او د ښونکي لارښود لپاره

لطفاً ارتباط ونیسئ:

دختیځ بیا رغونې موسسه (کور)

پی او بکس نمبر۵۷۰۴ کابل

د تیلفون شمېره

۰۰۹۳(۰) ۷۸۵۲۰۶۴۴۳

HOOPOE BOOKS
www.hoopoekids.com

HOOPOE®

kor.pubs@yahoo.com

چاپونکی

دختیځ بیا رغونې اداره (کور)

په ملګرتیا د

د هوپو کتابونه

پوسټ بکس نمبر ۱۷۶، لوس آلټوس، کلیفورنیا ۹۴۰۲۳ د امریکا متحده ایالتونه

هوپو کتابونه د انساني علومو د مطالعاتو انسټيټيوټ (ISHK)
لخوا چاپيږي چې د امريکا د متحده ايالتونو يوه ناګټندويه اداره ده.

طباعتي حقوق Copyright © 2011 د انساني علومو د مطالعاتو په انسټيوټ پورې اړه لري

د بزګر ښځې د کتاب Copyright © 2006 د متن د چاپ حق ادريس شاه ته خوندي دی

د بزګر ښځې د کيسې د انځورونو Copyright © 2006 د چاپ حق روزميري سانتياګو ته خوندي دی

لړ لیک د عنوانونو فهرست

د هوپو د کتابونو د لړۍ پېژندنه 1
د دې کیسې موخه 1
دا لاربنود څنګه له تاسې سره مرسته کولای شي 2
په ټولګي کې د کیسو د کارولو لپاره درسي پلانونه 3
د بزګر ښځه د کیسې درسي پلان
لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه 4
دوهمه ورځ: د کیسې دوهمه لوستنه 7
د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو لوړاوی- دوهمه ورځ 10
د لوستنې لپاره د الفاظو د زېرمې پراختیا 10
درېیمه ورځ: د کیسې درېیمه لوستنه 13
د لوستنیزو او لیکنیزو مهارتونو لوړاوی- درېیمه ورځ 16
په کلمو کې د توریو د شکلونو لوستنه 16
څلورمه پنځمه، او شپږمه ورځ: نورې صنفي کړنې
کښنه(رسم) او نکل کول 18
د کیسې په اړه لیکنه 19
په لوړ غږ د کیسې لوستل 20
په ځانګړې وزم او ادا لوستنه 21
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول 22
له کورنۍ سره د کیسې شریکول 24
له کورونو د کیسو راټولول 24
همداراز په دې لاربنود کې:
د یو ساده کتاب د جوړولو لاربنوونه
د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې چارټ
د ټولګي د پرمختیا د ارزونې چارټ

آغلی ډاکټر ډینس نیسل د انساني علومو د مطالعاتو په انستیټیوټ د لومړنیو زده کړو رئیس او هغه پر اغېزمن تدریس ورکشاپونه او سیمنارونه دایروي. نوموړي د ګڼو ښوونیزه سلاکاره او آسانګره پاتې شوي. دغه راز د تدریس د میتودونو په اړه د ۱۰ کتابونو، او د سوادزده کړې په اړه د ګڼو مقالو لیکواله ده، او په دې سربېره د "ځوانو ذهنونو د راویښونې"Awakening Young Minds" او "From Dubs to Marbles" د زده کړه ییزو کتابونو سمونګره هم ده.

د هوپو د کتابونو د سلسلې پېژندنه

دغه کیسې له پېړیو پېړیو راهیسې په افغانستان او منځنۍ آسیا کې د خلکو پر ژبو دي. ښایي تاسې، یا ستاسې د کورنۍ کوم غړي به، له یوې یا دوو دغه ډول کیسو سره له وړاندې بلد یاست. دا کیسې یوازې دتفریح لپاره نه دي، بلکې داسې کنبل (طرحه) شوي چې له موږ،تاسې سره د خپلو ځانونو او خپلې نړۍ په پېژندلو کې مرسته کوي. کله چې ښوونځي کم وي، له نکلونو څخه د زده کړې د وسیلې په توګه کار اخلو.

د پغمان اوسېدونکی ادریس شاه، پوره دېرش کاله عمر له دې فرهنګي میراث څخه د لویانو او ماشومانو لپاره د کیسو په راټولولو، غوراوي، او ژباړلو تېر کړی دی. هغه د هوپو د کیسو د لړۍ لیکوال دی. دغه کیسې اوس په ټوله نړۍ کې خلک لولي او خوښوي یې.

ماشومان له دې کیسو څخه د خپلې پوهې د کچې او وس مطابق ګټه اخلي. ښايي ماشوم په سر کې د کیسې له یوازې یوې څېرې یا پېښې سره بلد شي، او ښایي تر ټولو څرګنده معنا یې درک کړای شي، خو له هرځل لوستلو سره ترې نورڅه زده کوي، او ورو ورو ورڅخه نوري معناګاني، نظریې او بصیرتونه لاس ته راوړي.

د دې کیسو په تکراري اورېدلو ماشومان له خپل ژوند سره بلدتیا زده کوي، او په بېلابېلو حالاتو کې د خلکو د سوچ او غبرګون په اړه فکر کولو ته مجبورېږي. دغه نکلونه له ماشومانو سره د سوچ او کار د اغېزمنو او نااغېزمنو بېو او طریقو ترمنځ په توپیر کولو کې مرسته کوي. دغه کیسې ماشومانو ته په ځان باور، پر غیرمنطقي وېرو (ډارونو) د برلاسي وړتیا، او د تاوتریخوالیزې (متشدده) مقابلې پر ځای د سوله ییز تفاهم خپلولو د لارو چارو پر شمول نورې ډېرې غوره بېلګې ورښیي.

د دې کیسو موخه

تاسې به په ټولګیو کې د هوپو د کیسو په کارولو سره ګټې لاسته راوړنې ولرئ. تاسې به:

- زده کوونکي وهڅوۍ چې د افغانستان د شتمن کلتور په قدر پوه او خوند ترې واخلي کوم چې یو نسل نه بل نسل ته پاتې دي؛
- ماشومان دې ته وهڅوئ چې د افغانستان د نکلونو، چې له پښتونو (نسلونو) راهیسې د خلکو پر ژبو دي، قدر وکړي، او خوند ترې واخلي؛
- د کیسې ژبنې جوړښتونه او کلمې داسې وکاروئ چې له ماشومانو سره به د ژبې په اغېزمنه کارونه کې مرسته وکړي؛
- ماشومانو ته د دې فرصت ور کړئ چې د کیسې د مطالبو په اړه داسې فکر وکړي چې د هغوی د ژوند په بهاینه کې ورسره مرسته وکړي؛

- د دې ادبي ټوټو د ګډې لوستنې له لارې له زده کوونکيو سره خپلې اړيکې غښتلې کړئ؛
- ماشومانو ته داسې لارې وروښاياست چې کيسې له خپلو کورنيو سره ګډې کړي؛
- زده کوونکي به پخپله قصه ويونکي شي، او د افغانستان د قصې ويلو دود به بيا راژوندی کړي.

دا لاربښود څنګه له تاسې سره مرسته کولای شي

ويل، لوستل، ليکل او فکر کول ټول يو د بل سره تړلي دي. موږ بايد د زده کوونکو سره مرسته وکړو چې دا هر مهارت په دوی کې وده وکړي چې په نتيجه کې دوی ښه ليکونکي او لوستونکي شي.

چون د زده کړې په ځينو برخو کې د حفظ کولو له پاره ځای شته، کله چې زده کوونکی د معلوماتو له پاره د حفظ کولو طريقه استعمالوي دوی ته اکثراً د دې زمينه نه وي برابره چې د دې ټول بهير په اړه فکر وکړي چې دوی ګنې حفظ کوي. زده کوونکو ته د دې درس ورکول چې وړاندوينه وکړای شي، د داسې سوالونو پوښتنه او ځواب چې کوم سم ځواب و نه لري، له دوی سره مرسته کوي چې زده کړې او د لوړې سويې فکر کولو مهارت سره يې مينه پيدا شي لکه جدي، منطقي، تحليلي، استنباطي او مقايسوي فکرونه. زده کوونکي هڅوي چې خپل فکر څرګند کړي او په قصه مباحثه کول د دوی فکر تنبهه کوي او له دوی سره مرسته کوي چې ولولي او وليکي.

دا قصې د پيړيو لرغونتوب لري چې له يو کس نه بل کس ته له نسلونو په ټول افغانستان کې تکرار شوي دي. په دې طريقه، د پوهې او تکرار له لارې، د دوی تازه بصيرت هڅول کيږي او د خلکو په وړاندې فکر کولو کې يې انعطاف رامنځ ته کيږي. د دې پخوانيو قصو په ويلو او زموږ د قصې ويلو غني دود د درلودلو له کبله به موږ ټول مستفيد شو.

دا لاربښود، د هوپو د کيسو د لړۍ د يوې کيسې د صنفي استعمال لپاره تاسې ته ګام په ګام درسي پلانونه درکوي. که لاندې ټکي په پام کې وساتئ نو زده کوونکي به له دې کيسو څخه ډېر څه تر لاسه کړي:

- د دې لپاره چې زده کوونکي له کيسې سره بلد شي، او پخپله د کيسې تر لوستلو وړاندې د هغې پر معناګانو پوه شي، هغوی بايد دا کيسې څو څو ځله واوري. دا لاربښود به زده کوونکيو ته د کيسې د لوستلو، بيا پر هغوی د کيسې د لوستلو، او بالاخره، د زده کوونکيو ترمنځ په خپلو کې د کيسو د لوستلو په اړه ځينو مهمو ټکيو ته ستاسې پام ور واړوي.
- زده کوونکي به هله په دې کيسه ښه پوه شي، او ذهن ته به يې وسپاري چې له تاسې او خپلو نورو ټولګيوالو سره پرې بحث وکړي، او د کيسې پيښو ته له خپلو تجربو سره تړاو ورکړي. دا لاربښود به په بحث کې د زده کوونکيو د رابښکېلولو (شاملولو) د لارو چارو په اړه مشورې درکړي، چې زده کوونکي په خپل تعبير هغه معناګانې بيان کړای شي چې کيسې يې د دوی لپاره لري.
- زده کوونکي به هغه وخت له کيسو ښه خوند واخيستلای شي چې په زړه پورې توګه د کيسو پيښو ته غبرګون وښيي، لکه دا چې د کيسې صحنې رسم کړي، کيسه بل چا ته ووايي، د کيسې صحنې تمثيل کړي، او د کيسې په اړه ليکنې وکړي. دا لاربښود به د هغو خوندورو فعاليتونو د اجراء په اړه، چې له کيسې سره تړاو لري، معلومات درکړي.

- زده کوونکي له دې کيسو څخه بېلابېل لوستنيز اوژبني مهارتونه زده کوي، چې له هغوی سره د هغوی د سواد په لوړاوي کې مرسته کوي. دا لارښود به د لوستنيزو او ليکنيزو مهارتونو د ښوونې په اړه معلومات درکړي. ځينې فعاليتونه له نورو څخه ډېر پرمختللي دي. تاسې هغه فعاليتونه غوره کولای شئ کوم چې ستاسې د زده کوونکو لپاره ډېر مناسب وي.
- که شاګردان هغه څه چې زده کوي، له خپلو کورنيو سره شريک کړي، نو له کيسې به لا ډېر خوند واخلي. دا لارښود به د ماشومانو لخوا له کورنيو سره د زده کړو او کيسو د شريکولو لارې چارې در وښيي.

اندازه کول او ارزونه

د ښوونکي په صفت، تاسې به ضرورت ولرئ چې د هر مهارت په اړه چې تاسې ورته درس ورکوئ، د هر زده کوونکي پرمختګ اندازه او وارزوئ. د انکشاف يا پرمختګ چارټونه به له تاسې سره مرسته وکړي چې دا داسې وکړئ. د دې لارښوود په اخر کې ځينې چارټونه شته دی چې تاسې يې د زده کوونکو د پرمختګ د ثبتولو لپاره له سره جوړولای شئ: يو **د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې چارټ** چې تاسې به ورته د هر زده کوونکي لپاره ضرورت ولرئ، يو **د ټولګي د پرمختګ د ارزونې چارټ** چې تاسې سره به مرسته وکړي چې د ټول ټولګي پرمختګ په کې ثبت کړئ. په لارښوود کې د هر فعاليت وروسته، د **مهارت د پرمختګ د اندازه کولو** د نمرې ورکولو آله هم شته چې ستاسې سره مرسته کوي چې د زده کوونکو پرمختګ وټاکئ يا يې اندازه کړئ.

په دې چارټونو کار کول داسې دي لکه تاسې چې زده کوونکي هڅوئ چې په صنفي فعاليتونو کې برخمن شي، او ځان ډاډه کړئ چې د هر فعاليت د بشپړولو په پای کې د ورځې په اخر کې دا چارټ د هر زده کوونکي لپاره ډک کړئ. نو په دې ډول به تاسې هغه زده کوونکي چې نورې مرستې او هڅونې ته اړه لري وپيژنئ. دا د پرمختګ چارټونه د کتاب او د ټولو فعاليتونو د بشپړيدو پورې له ځان سره په يو خوندي ځای کې وساتئ.

کله چې تاسې او زده کوونکو مو د دې کتاب استعمال بشپړ کړ، د هر زده کوونکي په پرمختګ مرور وکړئ، د هغوی معلومات له پرمختګ چارټ څخه د ارزونې راپور ته کوم چې خپل رييس ته استوئ، منتقل کړئ.

په ټولګي کې د کيسو د کارولو لپاره درسي پلانونه

لاندنې ګام په ګام وېشلي درسي پلانونه د ورځو پر اساس تنظيم شوي، داسې چې "لومړی ورځ" يې هماغه ورځ وي چې کيسه صنف ته ور پيژنئ. تاسې بايد، که ممکنه وي، د اړوند درسي پلان ټول ګامونه، پر اړونده ورځ په صنف کې پلي کړئ. دا به غوره وي چې پلانونه په ترتيب پلي کړئ (لومړی ورځ، دوهمه ورځ، دريمه ورځ او...)، خو لازمه نه ده چې هره ورځ د کتاب له مخې کار وکړئ. د مثال په توګه، د دوهمې ورځې پلان ښايي تر لومړی ورځې يوه ورځ وروسته وکاروئ، او ښايي يوه يا دوه ورځې وروسته يې وکاروئ. په دوهمه او دريمه ورځ د لغاتونو فعاليتونه بايد په څو نورو ورځو کې هم اجرا شي يا تاسې به ضرورت و نه لرئ چې په ډېرو پرمختللو ټولګيو کې د لغاتونو درس ورکړئ. تاسې ښايي د درس لپاره د تياري په منظور د ځينې کارونو ترسره کولو ته اړتيا ولرئ.

د یوه درس تر تدریس یوه یا دوه ورځې وړاندې درسي پلان ولولئ، چې د پلان پر مرحلو او ګامونو پوه شئ. تر "د درس لپاره تیاری" سرلیک لاندې مشورې ولولئ، چې د اړینو تیاریانو په هکله معلومات ترلاسه کړئ.

درسي پلان
د بزګر نبځه

لومړۍ ورځ: د کیسې لومړۍ لوستنه

دا لوست باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت واخلي.

د درس لپاره تیاری

- صنف ته تر راتګ وړاندې، له ځان سره په لوړ غږ د کیسې لوستنه تمرین کړئ، چې وروسته بیا په کیسه پوهېدلي یاست، او په صنف کې یې روانه ولوستلای شئ. کیسه په ځانګړي وزم او ادا ولولئ! کوښښ وکړئ چې د مختلفو کرکترونو لپاره مختلف آوازونه استعمال کړ ئ. کله چې کیسه په ښه طریقه لولئ نو په حقیقت کې زده کوونکیو ته دا ښیاست چې کیسه بیا په خپل وار څنګه ولولي.
- د کیسې تر لوستلو وړاندې، په کیسه کې درې یا څلور داسې ځایونه په نښه کړئ چې هلته وقفه وکړئ، او شاګردانو ته د دې فرصت ورکړئ چې د کیسې د راتلونکیو پېښو وړاندوینه (پیشبیني) وکړي. له زده کوونکیو د داسې وړاندوینو غوښتنه (په داسې حال کې چې نه پوهېږي چې وړاندې به څه کېږي)، د هغوی د سوچ کولو د وړتیا د لوړاوي یوه ډېره ښه لاره ده. دغه راز، دا چاره د هغوی د کیسې اورېدنې هدف روښانه کوي. د هغوی هدف دا دی چې پوه شي چې آیا وړاندوینې یې سمې دي، او که ناسمې! د کیسې په منځ کې د وقفې لپاره ښه ځای هماغه دی چې هلته د راتلونکې پېښې په اړه تلوسه (اضطراب) موجود وي.

د کیسې د لومړۍ لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب داسې پورته ونیسئ چې شاګردان یې پوښ ولیدلای شي. د دې لپاره چې شاګردان د کتاب پوښ له نیږدې ولیدلای شي، کولای شئ د شاګردانو ترمنځ تګ راتګ وکړئ. د کتاب له ښودلو سره یوځای، کتاب ور وپېژنئ، او د کیسې او لیکوال په اړه یې لږ څه معلومات ورکړئ. داسې څه ووایاست:

> *دا کیسه له کلونو کلونو راهیسې په افغانستان کې ویل شوې ده. ځینې خلک ورته "نېوونیزه کیسه" وایي، ځکه چې تاسې د دې کیسې په لوستلو، او د هغې په اړه په فکر کولو سره، چې موږ یې دلته کوو، د ځان او نورو په اړه څه زده کولای شو. د دې کیسې ګڼې نسخې موجودې دي. د دې نسخې*

لیکوال ادریس شاه دی. هغه د پغمان ولسوالۍ یو پوه سړی وو. هغه په خپل ژوند کې، د لویانو او وړوکیو (کوچنیانو یا ماشومانو) لپاره ګڼ کتابونه لیکلي.

اوس زه تاسې ته کیسه لولم. ښه غوږ ونیسئ، او زما له لوستلو سره یوځای انځورونو ته هم ګورئ. زه به کله کله وقفه کوم، او له تاسې به پوښتنه کوم چې تاسې څه فکر کوئ وړاندې به څه وشي!

ښايي تاسې په داده توګه ونه پوهېږئ چې وړاندې به څه کېږي، خو تاسې کولای شئ د کیسې اورېدلې برخې ته په کتنې سره یوڅه و انګېرئ (له ځانه یو څه ووایاست). ښه غوږ ونیسئ، چې بیا وروسته د پاتې کیسې په اړه ښې انګېرنې وکړای شئ!

کله چې لوستنه پای ته ورسوم، انځورونه به بیا در وښیم، او تاسې به راته ووایاست چې له کیسې مو څه په یاد پاتې شول.

اوس راځئ چې د کیسې ویل پیل کړو...

۲. کتاب پرانیزئ، او مخ یې زده کوونکیو ته ور واړوئ، ترڅو د لوست د دایرې ټول زده کوونکي ستاسې له لوستلو سره یوځای پر پاڼو باندې انځورونه ولیدلای شي. کیسه ورو ورو او په وزم او ادا لولئ، او د پاڼې تر اړولو وړاندې لږه وقفه کوئ، چې زده کوونکیو ته د اورېدلې برخې په اړه د فکر کولو، او انځورونو د لیدلو فرصت ورکړئ. کولای شئ په ټولګي کې وګرځئ را وګرځئ، چې شاګردانو ته له نیږدې څخه د انځورونو لیدلو فرصت ورکړئ.

۳. هرځل چې له زده کوونکیو څخه د وړاندوینو د اورېدلو لپاره وقفه کوئ نو لاندې پوښتنې وکړئ:

څه فکر کوئ چې په کیسه کې به وړاندې څه وشي؟

ولې فکر کوئ داسې به وشي؟ د کیسې کومه برخه په دې دلالت کوي چې داسې به وشي؟

د مثال په ډول، په پیل کې کله چې مڼه لومړی په سوري کې ولیږي، له زده کوونکو پوښتنه وکړئ:

تاسې څه فکر کوئ، چې وروسته به څه وشي؟ د بزګر ښځه به څه وکړي چې مڼه راواخلي؟ کله چې زده کوونکو د هغوی نظر څرګند کړ، پوښتنه وکړئ: *تاسې ولې داسې فکر کوئ؟*

زده کوونکیو ته ووایاست چې د ټولو وړاندوینې سمې دي، ځکه چې هغوی ښه فکر کړی، او دا چې د راتلونکیو پېښو په اړه د هغوی د وړاندوینو اختلاف پر ځای خبره ده. له بېلابېلو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې وړاندوینې وکړي. کله چې یو زده کوونکی یو نظر وړاندې کوي، نو له نورو زده کوونکیو پوښتنه وکړئ چې آیا دا نظر سم دی، او که

ناسم، او له هغوی څخه دلیل هم وغواړئ. زده کوونکي د بحث لپاره د نظریاتو وړاندې کولو ته وهڅوئ. د دې لپاره چې ګټو زده کوونکیو ته د وړاندوینو فرصت ورکړئ، او ټولګیوال ښه بحث وکړای شي، خبرو اترو ته کافي وخت ورکړئ. او بیا د راتلونکیو تم-ټکیو(وقفه ځایونو) پر لور لوست ته دوام ورکړئ.

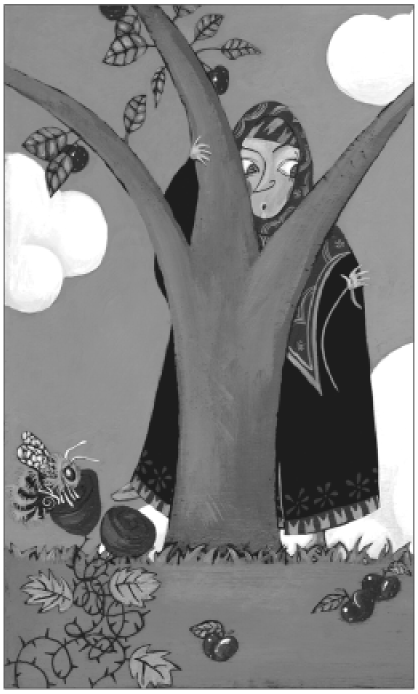

۴. کله چې کیسه پای ته ورسوئ، زده کوونکیو ته د اورېدلو او د پېښو د وړاندوینو شاباسي ورکړئ او هغوی ته وواياست چې اوس باید هغوی د کیسې بیاکتنه وکړي. کتاب بیا پرانیزئ، کیسه پیل کړئ، او لوړ یې ونیسئ چې زده کوونکي یې انځورونه ولیدلای شي. له زده کوونکیو څخه غوښتنه وکړئ چې هغو لومړنیو انځورونو ته وګوري، او ور په یاد کړي چې د کیسې په پیل پیل کې څه شوي وو. زده کوونکیو ته د کیسې د ور په زړه کولو لپاره لاندې پوښتنې وکاروئ:

دلته ښودل شوې څېرې څوک دي؟

د کیسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۵. بیا د کتاب وړاندې مخونه را واړوئ او همدغه پوښتنې تکرار کړئ. په همدې توګه، چې له زده کوونکیو غوښتنه کوئ انځورونو ته په کتنه تېره کیسه ورپه زړه کړئ، کیسې ته دوام ورکړئ. هرځل له یوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې هر زده کوونکي د خبرو وار ترلاسه کړي. که له زده کوونکیو څخه د کیسې ځینې برخې هېرې وي، نو د کیسې هماغه برخه په خپلو الفاظو وریاده کړئ، او یاهماغه برخه له سره ورته ولولئ.

۶. د کیسې په ښه اورېدا، او د کیسې د ډېرې برخې په یاد ساتلو د شاګردانو ستاینه کوئ. هغوی ته وواياست چې دا کیسه به په دې نیږدې ورځو کې یوځل بیا هم سره ولولئ او بحث به ورباندې وکړئ.

۷. د یوې وروستۍ کړنې (فعالیت) په توګه، له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې پر کتاب له سره تېر شي، انځورونو ته یې دقیق وګوري، او په انځورونو کې د موجودو حیواناتو او څیزونو نومونه واخلي. د مثال په ډول، د کتاب په لومړیو دوو مخونو کې به زده کوونکي د ښځې جامې، پوړنی او بوټان او همدا راز وریځې، واښه، په ونه او ټوکرۍ کې منې او نور شیان ووینې. زده کوونکي باید ووایي چې په انځور کې څه ګوري، پر تخته، یا یوه لویه پاڼه د دې څیزونو د نومونو یو لست را پیل کړئ، چې هره ورځ، د کیسې له لوست سره یوځای هغه ته الفاظ ور زیات کړای شئ. په کتاب کې د ډېرو څیزونو او خلکو انځورونه دي. د نومونې (نوم ایښودلو) فعالیت به زده کوونکیو ته د دې وار ورکړي چې انځور په ځیر وګوري (چې څېرې او څیزونه پکې ومومي)، او د مختلفو رسم شویو څیزونو نومونه زده کړي، چې ځینې یې ښایي د هغوی لپاره ناآشنا وي.

له زده کوونکو کتابونه راټول کړئ او تر هغې یې وساتئ چې د ټولګي ټول فعالیتونه پای ته ورسیږي. زده کوونکو ته وواياست چې د ټولو درسونو د پای ته رسیدو وروسته به دوی ته خپل کتابونه بیرته ورکړل شي.

د مهارت د پرمختيا (انکشاف) اندازه کول د لومړۍ ورځې لپاره: وړاندوينه کول

د پرمختيا درجه ۱ - ۴: دا درجې د خپلو زده کوونکو د انکشاف د تاکلو لپاره د زده کوونکو او ټولګي د انکشاف په چارټ کې چې د دې لارښود په اخر کې درکول شوي دي، استعمال کړئ.

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې وړاندوينه نه شي کولای، کله چې د وړاندوينې غوښتنه ترې وشي، اويا داسې وړاندوينې وکړي چې د موجودو معلوماتو سره هيڅ منطقي ارتباط و نه لري.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې د يو منطقي تسلسل په نتيجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوينې توان لري، او د خپلې وړاندوينې د تقويه کولو لپاره دليل وړاندې کوي. زده کوونکی شايد او يا شايد هم نه کله چې لولې وړاندوينه په ياد و نه لري او هغه نوي معلومات چې د وړاندوينې پورې ارتباط لري و نه پيژني.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې د يو منطقي تسلسل په نتيجه کې د موجودو معلوماتو په بنا د وړاندوينې توان لري، او د خپلې وړاندوينې د تقويه کولو لپاره دليل وړاندې کوي، نوي معلومات چې د وړاندوينې پورې ارتباط لري پيژني، او وړاندوينې همهغسې ساتي يا يې عياروي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې ډېر ذکي دي او په قصه کې موجود معلومات د وړاندوينې د جوړولو او توضيح لپاره استعمالوي او د وروستيو معلوماتو په وسيله خپله وړاندوينه همهغسې ساتي او يا يې عياروي.

دوهمه ورځ: د کيسې دوهمه لوستنه

دلته د کيسې د دوهمې لوستنې لپاره ځينې مشورې بيان شوي. دا لړ کړنې بايد پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقيقې وخت ونيسي.

د لوست لپاره تياری

- د کيسې د لوستلو تمرين له سره تکرار کړئ، چې دا ځل يې په لا اغېزمنه توګه ولوستلای شئ.
- د پنځم ګام د تيارۍ لپاره کولای شئ په پيل کې زده کوونکي په درې کسيزو ډلو ووېشئ، چې ستاسې د لارښوونو پر مهال زده کوونکي ويوهېږي چې له چا سره خبرې وکړي. له هغوی غوښتنه وکړئ چې له نيږدې ناستو شاګردانو سره درې کسيزې ډلې جوړې کړي.
- د نهم ګام د تيارۍ لپاره د ځيزونو او ځېرو هغه لست، چې په لومړۍ ورځ مو پيل کړی، چمتو وساتئ.
- که تاسې غواړئ چې «د لوستنې انکشافي لغاتنامې» فعاليت استعمال کړئ، د دې دوهم ځل لوستلو وروسته يې ښه وخت دی. همدا اوس يې ولولئ چې ډاډه شئ چې د دې مراحلو په تعقيب پوه ياست او هغه مواد چې د دې لپاره پکار دي.

د کیسې د دوهمې لوستنې کړنې (فعالیتونه)

۱. کتاب لوړ ونیسئ، او له زده کوونکیو د کیسې د سرلیك، لیکوال، او د لیکوال د لاسته راوړنو په اړه پوښتنې وکړئ.

زده کوونکیو ته ووایاست چې بیاهم په بشپړه توجه غوږ ونیسي، ځکه چې، د کیسې له ختمېدا وروسته به بیا هم له هغوی څخه انځورونو ته په کتنې، د کیسې د وریادولو غوښتنه کوئ، او هم به ترې دا پوښتنه کوئ چې د کیسې کومه برخه د هغوی لپاره تر ټولو مهمه وه. هغوی ته ووایاست چې دا ځل به د هغوی ډېرو داسې ځایونو ته ور پام شي، چې د لومړۍ لوستنې پرمهال یې نه وو ور پام شوی.

۲. د لومړۍ ورځې په څېر، د انځورونو له ښودلو سره یوځای، کیسه سرترپایه ولولئ. کیسه ورو ولولئ چې زده کوونکي کیسه سمه تعقیب کړای شي، او بلې برخې ته د اوښتلو پرمهال د پېښو په اړه د فکر کولو فرصت ولري.

۳. کله چې لوستنه پای ته ورسوئ، بېرته د کتاب لومړنۍ پاڼې پرانیزئ، او داسې یې ونیسئ، چې زده کوونکي یې انځورونه ولیدلای شي. د لاندې پوښتنو مطرح کولو له لارې، له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې لومړیو انځورونو ته وګوري، او هغه څه ور په زړه کړي چې د کیسې په سر کې واقع شوي وو.

دلته ښودل شوې څېرې څوك دي؟

د کیسې په دې برخه کې څه کېږي؟

۴. بیا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او همدغه پوښتنې بیا تکرار کړئ. په همدې طریقه دوام ورکړئ، چې زده کوونکي د هرې پاڼې انځورونو ته په کتلو، زړې پېښې ور په زړه کړي. ښایي دا ځل زده کوونکیو په کیسه کې نور څه موندلي وي، او ښایي د کیسې د پېښو د ور په زړه کولو پر مهال د ویلو لپاره ډېر څه ولري. هر ځل له یوه نوي زده کوونکي څخه پوښتنه کوئ، چې په دې توګه، ډېرو زده کوونکیو ته د خبرو وار ورسېږي. که له زده کوونکیو څخه د کیسې کومه برخه هېره وي، نو د کیسې هماغه برخه په خپلو الفاظو کې ورته ووایاست، او یا هماغه برخه ورته ولولئ.

۵. کله چې مو ټول کتاب په همدې طریقه ولوست، او پر انځورونو، او پېښو مو بحث وکړ، کتاب بند کړئ، او شاګردانو ته ووایاست چې:

په دې کیسه کې ګڼ شمېر په زړه پورې څېرې دي. ځینې یې ښایي داسې څوك در په زړه کړي چې پېژنئ یې، او د کیسې پېښې ښایي داسې پېښې در یادې کړي چې تاسې ته در پېښې شوې دي. تاسې هریوه د کیسې د اورېدنې پر مهال، د یوه جلا شي په اړه فکر کاوه. اوس زه له تاسې څخه غوښتنه کوم چې د لاندې پوښتنو په اړه فکر وکړئ:

د کیسې کومه برخه ستاسې لپاره تر ټولو مهمه وه؟

دغې برخې ستاسې لپاره ولې ځانګړې اهمیت درلود ؟

د ځواب په اړه يوه شيبه فکر وکړئ، او بيا به زه له تاسې وغواړم چې خپل ځوابونه لومړی خپل يوه ملګري ته وواياست. بيا به زه له يو څو کسانو وغواړم چې ټول ټولګي ته ووايي چې څه ورته تر ټولو مهم برېښېدل.

د دې پوښتنې ځوابونه به مختلف وي. زده کوونکي به بېلابېل ځوابونه ورکړي، ځکه چې هره کيسه ګڼې مهمې برخې درلودلای شي، او اورېدونکي به، د وګړيو په توګه، د تر ټولو مهمې برخې په اړه مختلف نظريات ولري. د مثال په توګه، ځينې زده کوونکي ښايي فکر وکړي، چې مرغۍ ته د ښځې لومړني امر ښايي د کيسې تر ټولو مهمه برخه وي، ځکه چې دا د نورو کارونو پيلامه ده. ځينې نور ښايي مهمه شيبه هغه وګڼي کله چې مرغۍ غوا په مښوکه وهي، ځکه چې دا بيرته د راګرځيدو نقطه ده. ځينې نور زده کوونکي ښايي د باد رالوتل د کيسې مهمه برخه وګڼي، ځکه چې همدا قصه اخر ته رسوي. په دې کې غلط ځواب نشته. د شاګردانو انتخاب د هغوی د نظرياتو پر سر د بحث په اندازه مهم نه دی.

۶. زده کوونکيو ته د فکر کولو لپاره يوه يا دوه دقيقې وخت ورکړئ، او بيا يې په درې کسيزه ډلو ووېشئ، چې له يو بل سره د کيسې د تر ټولو مهمې برخې په اړه خبرې وکړي. ښايي تاسې د شاګردانو په منځ کې وګرځئ راوګرځئ، او د هغوی خپل منځي خبرې اترې واورئ. تاسې د هغوی نظرياتو ته د ځواب ويلو اړتيا نه لرئ، يوازې سر خوځول مو کافي دي.

۷. بيا، له څو تنو زده کوونکيو څخه وغواړئ چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د دوی لپاره په کيسه کې تر ټولو مهم برېښي. هغوی دې ته وهڅوئ چې يو د بل خبرې په غور واوري، ترڅو معلومه کړي چې د کيسې څومره بېلابېلې برخې مهمې ګڼل کېږي.

۸. د زده کوونکيو ستاينه وکړئ (شاباسی ورته ووایاست) چي ښه غوږ يې نيولی وو، د کيسې ډېرې برخې يې ور په زړه شوې او د مهمو برخو په اړه يې ښه فکر وکړ. هغوی ته ووایاست، چې تاسې به په نيږدې راتلونکي کې بياهم کيسه په ګډه سره ولولئ، او بحث به پرې وکړئ.

۹. له ټولګيوالو غوښتنه وکړئ چې د کيسې د څيزونو او څېرو د نومونو هغه لست ته نور الفاظ او نومونه ور زيات کړي چې په لومړۍ ورځ مو پيل کړي وو.

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دويمې ورځې لپاره: تکرار او نتيجه ګيري

د پرمختيا درجه ۱ - ۴: دا درجې د خپلو زده کوونکو د انکشاف د تاکلو لپاره د زده کوونکو او ټولګي د انکشاف په چارټ کې چې د دې لارښود په اخر کې درکول شوې دي، استعمال کړئ.

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې د قصې ډيرې برخې يې نه وي په ياد او د نتيجه ګيرۍ لپاره ښه دلايل نه شي ويلی، د قصې اصلي برخې يې بل قسم تعبير کړي وي، او ان د ښوونکي په ملاتړ هم خپلې نتيجه ګيرۍ ته دلايل نه شي وړاندې کولای.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې د قصې يو څه برخې يې په ياد وي او کولای شي چې څه ساده نتيجه ګيری وکړي، کيدای شي يو څه ګډه وډه يا مبهمه وي يا کيدای شي يو څه د متن د منطقي ملاتړ (حمايې) څخه لرې وي.
درجه ۳: هغه زده کوونکي چې قصه يې په ياد وي او کولای شي چې ساده نتيجه ګيري وکړي، او د هغې لپاره کافي دلايل هم وړاندي کړي، خو يو څه عمومي وي.
درجه ۴: هغه زده کوونکي چې قصه يې زده وي او موضوع ته نږدې نتيجه ګيري وکړي، کيدای شي څه مشکلات ولري. موثر دلايل وړاندي کړي او هميشه د موضوع په باره کې مشخص وي.

د لوستنيزو او وينيزو مهارتونو لوړاوی – دويمه ورځ

زده کوونکو ته د دوهم ځل لپاره د قصې لوستلو ، او ځينې نورو فعاليتونو له اجرا وروسته تاسې به وغواړئ چې قصه د سواد د نورو مهارتونو د جوړولو لپاره وکاروئ. تاسې لاندې درسونه د بل هر څه او يا ګډ له نورو سره د دې هدف لپاره تر سره کولای شئ. تاسې دا فعاليتونه د لوست په مختلفو ورځو کې اجراکولای شئ.

د لوستنې لپاره د الفاظو د زېرمې پراختيا

کله چې زده کوونکو قصه واوريده او بحث يې په وکړ، دوی ممکن دې ته چتو وي چې د قصې ځينې لغاتونه زده کړي او ويې لولي. د دې فعاليتونو هدف دا دی چې له زده کوونکو سره مرسته کوي چې لغاتونه د ځان سره ولولي. د دې فعاليتونو لړۍ (سلسله) د ۳۰- ۴۰ دقيقو پورې دوامدار/پرله پسې وخت نيسي.

د درس لپاره تياری

- په کتاب يو ځل بيا مرور وکړئ او له قصې څخه د زده کوونکو لپاره لړترلږه لس لغاتونه غوره کړئ چې دوی زده کړي کله چې دغه لغاتونه وينې ويې پيژني. يو لست د ځان لپاره وساتئ چې د انتخابېدونکيو لفظونو په نه هېرولو کې درسره مرسته وکړي. (ځکه چې همدغه کړنه به وروسته له نورو کلمو سره هم تر سره کړئ). لومړی د کيسې هغه کلمې وټاکئ چې په رسمونو کې هم راتللای شي. د بېلګې په ډول، لاندې يو شو کلمې ډېرې مناسبې بربښي چې پيل پرې وکړئ:

ښځه	مرغۍ	سپی	د مچيو خاوند
اور	غوا	مڼه	پيشو
د شاتو مچۍ	پری	اوبه	

- هره کلمه پر يوه لوی کارت، يوه کلک کاغذ يا تخته روښانه وليکئ. هره ليکلې کلمه بايد زغرده او لويه وليکئ چې شاګردان يې وليدلای شي.
- که تاسې د لغت کارت فعاليت استعمالوئ (اووم پړاو)، د هر زده کوونکي لپاره د يادداشت کارډ، تار او د ليکلو وسايل ولرئ.
- درسي پلان په ځير وګورئ چې د درس له ګامونو يا پړاوونو سره بلد شئ.

د لفظونو د زېرمې زیاتولو فعالیتونه

۱. زده کوونکیو ته وواياست چې نن به هغوی له لوستل شوې کیسې څخه کلمې زده کړي. هغوی ته وواياست چې داډه یاست هر هلك به نن لږ تر لږه یوه کلمه زده کړي، او ځینې لا ښایي ډېرې کلمې زده کړای شي.

۲. د ***ښځې*** کلمه پورته ونیسئ، چې هرڅوك یې ولیدلای شي. کلمه تلفظ کړئ، او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې کلمې ته وګوري، او څوځله دغه کلمه له تا سره تکرار کړي. بیا له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې کلمه په جمله کې وکاروي. دا جمله کېدای شي د کیسې په اړه وي، یا یوه عادي جمله وي چې کلمه پکې سمه کارول شوې وي. مثلاً داسې څه ویلای شئ:

*دا کلمه **ښځه** ده. ستاسې د کیسې هغه د بزګر ښځه چې منې یې راټولولې. په یوه داسې جمله باندې فکر وکړئ چې د ښځې لفظ پکې کارول شوی وي. مثلاً، "یوه ښځه کله چې یې واده وکړ میرمن شوه". په داسې یوه بله جمله فکر وکړئ چې د ښځې لفظ په کې کارېدلی وي، خو د لوستل شوي کیسې په اړه یو بل څه وایي.*

له دوه یا درې زده کوونکو پوښتنه وکړئ په هغه جمله چې فکر کوي ویې وایي. وروسته لغت په دیوال وځړوئ او یا زده کوونکي تا وواياست چې ستاسې په څنګ کې ودرېږي او لغت جګ ونیسې چې ټول زده کوونکي یې ولیدلای شي.

۳. د ***منې*** کلمه داسې پورته ونیسئ چې ټول یې ولیدلای شي. کلمه په زوره تلفظ کړئ او له هلکانو غوښتنه وکړئ چې کلمې ته وګوري او څوځله یې درسره ولولي. بیا له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې کلمه په جمله کې وکاروي. دا جمله ښایي د کیسې په اړه وي، یا همداسې یوه عادي جمله وي چې د نوم لفظ پکې کارول شوی وي. د ساري په توګه، داسې څه ویلای شئ:

*دا کلمه **منه** ده. آیا ستاسې په یاد دي چې په قصه کې څنګه منه په سوري کې ولویده؟ په یوه داسې جمله باندې فکر وکړئ چې د منې لفظ پکې راځي. مثلاً، منه ډېره خوږه میوه ده. یوه بله داسې جمله جوړه کړئ چې د "منې" کلمه پکې وکارېږي، او د قصې پورې څه ارتباط ولري.*

بیا هم دوه یا درې هلکان راوغواړئ چې خپله جمله ووايي. بیا دوهمه کلمه په دیوال سرېښې کړئ یا یو بل زده کوونکی لومړي ته څېرمه ودروئ او کلمه په لاس کې ورکړئ، چې ټول یې ولیدلای شي. دواړو کلمو ته بېله اشاره وکړئ او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې درسره تکرار یې کړي.

۴. همدا کړنه پر ټولو لسو کلمو تکرار کړئ. هر ځل یوه کلمه وواياست، او له زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې درسره یې ووايي. له دوو یا دریو زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې کلمه په جملو کې وکاروي. او ورپسې یې له تېرو

کليمو سره په ليکه ږدئ. هرځل چې نوې کلمه پر خپل ځای ږدئ، (پر دېوال، يا د زده کوونکيو په ليکه کې د يوه زده کوونکي په لاس کې)؛ ټولو کلمو ته اشاره کوئ او له زده کوونکيو غوښتنه کوئ چې درسره تکرار يې کړي.

۵. کله چې ټولې کلمې وړاندې شي، بيا يې سره ګډې وډې کړئ، او له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې ستاسې له اشارې سره يوځای يوه يوه، درسره تکرار کړي. مثلاً، که کلمې پر دېوال سريښ وي، نو ښکته پورته يې کړئ، چې مختلفو ځايونو ته ولاړې شي. که زده کوونکي په ليکه کې ولاړ او کلمې يې په لاسونو کې وي، نو له هغوی غوښتنه وکړئ چې ځايونه بدل را بدل کړي.

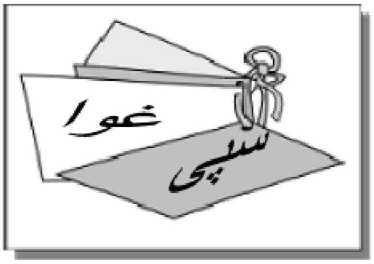

۶. پر زده کوونکيو د څو ورځو لپاره د کلمې د ويلو، او جمله کې کارولو تمرين وکړئ تر هغو چې هره کلمه ستاسې له اشارې سره سمه وپېژني.

۷. هره زده کوونکي ته لس کارتونه (يا د پرېړ کاغذ لس ټوټې) ورکړئ، او غوښتنه ځنې وکړئ چې لس واړه کلمې پر لسو کارتونو په دقت کاپي کړي. هغوی ته ووایاست چې کارت په يوه خوندي ځای کې وساتي، او هره ورځ دې يې يو يا دوه ځلې د لوستلو تمرين وکړي. د دې کارتونو لپاره غوره حجم ۳ په ۵ انچه (يا ۸ په ۱۲ سانتي متره) دی.

۸. کله چې زده کوونکي خپله د کلمو ټولګه انتخاب کړي، له کيسې څخه لس نورې کلمې انتخاب او پورته ګامونه (۱ تر ۷ پورې) تکرار کړئ.

۹. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې وروستي لس کارتونه خپلې لومړۍ جوړې کړې مجموعې ته ور زيات کړي، او ټولې شل کلمې له ځان سره تکرار کړي.

۱۰. دې طريقې ته تر هغو دوام ورکړئ چې زده کوونکي د کتاب ټولې يا زياتې کلمې زده کړي.

تاسې کولای شئ له زده کوونکيو سره د هرې کلمې د کارت په کونج کې د سوري په جوړولو او د يوه تار په وسيله د کارتونو په بندولو کې مرسته وکړئ چې د نورو کلمو ور زياتول اسانه شي.

کله چې زده کوونکي زياتو کارتونو ته اړتيا ولري، نو غوښتنه ترې وکړئ چې ځينې کلمې په فقرو يا جملو کې سره ترتيب کړي چې ولوستل شي. دا يوه ښه صنفي کړنه ده چې زده کوونکي يې په فردي توګه، يا له بل ملګري سره ترسره کولای شي. کله چې يې کلمې په فقرو يا جملو کې ترتيب کړې، بيا کولای شي هغه د ليکلو د تمرين په موخه د کاغذ يوې ټوټې ته کاپي کړي (که شوك د ليکلو تمرين ته اړتيا لري). که چېرته زده کوونکي د جملو يا فقرو جوړولو پر مهال، په خپلو کارتونو کې ټولې د اړتيا وړ کلمې ونه لري، نو کولای شئ هغو ته ځينې کلمې ورکړئ. دغه نوي کلمې په کارتونو وليکئ او هغوی ته يې وسپارئ چې د خپلو کارتونو په مجموعه کې يې کېښږدي.

زده کوونکيو ته مشوره ورکړئ چې خپل کارتونه له ځان سره کورته يوسي، چې خپلو کورنيو ته يې ولولي، يا په خپله محله کې داسې نورو وګړيو ته چې لوستل نشي کولای. دغه راز زده کوونکي کولای شي خپلو کورنيو ته يې ور وښيي چې څرنګه ځانګړې کلمې په فقرو او جملو کې د ليکلو او لوستلو لپاره تنظيمولای شي.

زده کوونکو ته ور په یاد کړئ چې خپل د لغاتونو کارډونه بېرته ټولګي ته راوړي، ځکه هغوی وروسته په نورو کړنو (فعالیتونو) کې هغه استعمالولای شي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دویمې ورځې لپاره: په لغاتونو کې انکشاف
درجه ۱: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه نه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې نه شي استعمالولای او هغه لیکلای هم نه شي.
درجه ۲: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او هغه د ښوونکي په مرسته لیکلای هم شي.
درجه ۳: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او ځینې یې مستقلاً لیکلای هم شي.
درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت یا جمله کې شي استعمالولای او کولای شي هغوی واضحاً ولیکي.

دریمه ورځ: د کیسې دریمه لوستنه

لاندې د کیسې د دریمې لوستنې په اړه ځینې مشورې بیان شوي. دغه لړ کړنې باید پرلپسې ۳۰ تر ۴۰ دقیقې وخت ونیسي.

د درس لپاره تیاری

- ښه به وي چې یوځل بیا د کیسې د لوستنې تمرین اجراء کړئ.
- په کیسه کې د وقفې ځایونه وټاکئ، چې له زده کوونکیو څخه د راتلونکیو پېښو په اړه پوښتنې وکړئ؛ (دوهم ګام ته مراجعه وکړئ).
- د دریم ګام د تیاري لپاره، د درس په پیل کې زده کوونکي په درې کسیزه ډلو ووېشئ، تر څو هغوی وپوهېږي چې د لارښوونو پر مهال له چا سره خبرې وکړي.
- د اووم ګام د تیاري لپاره، د څېرو او څیزونو هغه لست چې په لومړۍ ورځ مو پیل کړی و، چمتو وساتئ.
- که تاسې د «لوست نمونه په لغاتونو کې» فعالیت استعمالول غواړئ، نو زده کوونکي باید خپل د لغتونو کارډونه ټولګي ته راوړي، او د هغوی لپاره د یادداشت نور کارډونه هم ولرئ که ضرورت ورته وي چې نور لغاتونه هم ورزیات کړي.

د دریمې لوستنې کړنې

۱. کتاب لوړ ونیسئ، او زده کوونکیو ته ووایاست چې تاسې به په دریم ځل هم هماغه کیسه لولئ، خو دا ځل به د وقفو په دوران کې له شاګردانو څخه د کتاب د راتلونکې پاڼې د پېښو په اړه پوښتنه کوئ.

۲. د کیسې په مختلفو برخو کې، د کتاب تر پاڼې اړولو وړاندې، لاندې پوښتنه مطرح کوئ، او له زده کوونکیو غوښتنه کوئ چې که ځواب ورکول غواړي نو لاس دې پورته کړي:

په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښ شي؟

له دې پوښتنې مطرح کولو ستاسې مقصد دا دی چې وپوهېږئ چې آیا د کیسې پېښې د زده کوونکیو په یاد پاتې دي، او کنه. هر ځل له یوه بېل زده کوونکي څخه د ځواب غوښتنه کوئ، او له نورو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د ځواب ورکوونکي خبرو ته سم غوږ ونیسي. کله چې یو کس ځواب ورکړي، له نورو غوښتنه وکړئ چې که له ځواب سره موافق وي، لاسونه دې پورته کړي. دا کار زده کوونکي هڅوي ترڅو ستا او نورو زده کوونکیو خبرو ته غوږ کېږدي. دغه راز به وپوهېږئ چې ټولگی تر کومه بریده له کیسې سره آشنا شوی، او د کیسې د پېښو تسلسل یې په ذهن کې پاتې دی. د زده کوونکیو ځواب چې هرڅه وي، تاسې باید ووایاست چې:

راځئ گورو چې وړاندې همداسې پېښېږي او که نه!

د پاڼې تر اړولو مخکې، له زده کوونکیو پوښتنه وکړئ چې: په راتلونکې پاڼه کې به څه پېښېږي؟

بیا وړاندې دوو پاڼو ته ولاړ شئ، او متن یې ولولئ.

د ځینو زده کوونکیو به کیسه ښه په یاد وي، او سم ځواب به ورکړای شي. ځینې نور به داسې نه وي. که د زده کوونکیو کوم ځای هېر وي، او ناسم ځواب ورکړي نو ورته ووایاست چې:

که مو اوس څه په یاد نه وي، هیڅ پروا نه کوي.
خو دا ځل سم غوږ ونیسئ، چې له کیسې
سره ښه بلد شئ!

۳. کله چې د کتاب لوستنه پای ته ورسوئ، زده کوونکیو ته ووایاست چې ته غواړې وپوهېږې چې آیا دوی د انځورونو له کتلو پرته کیسه را په زړه کولای شي او کنه. یو زده کوونکی ځواب ته راوبولئ، او له نورو غوښتنه وکړئ، چې که له ځواب سره موافق وي، نو لاسونه دې پورته کړي.

که ځواب ناسم وي، له یوه بل زده کوونکي غوښتنه وکړئ چې ووایي د کیسې په پیل کې څه پېښ شوي وو. یوځل بیا له نورو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د موافقت په صورت کې، لاسونه پورته کړي.

که یې ځواب سم وي، نو زده کوونکیو ته ووایاست چې که د کیسې د راتلونکې پېښې په اړه معلومات لري، لاسونه دې پورته کړي. یوځل بیا یو زده کوونکی ځواب ته را وبولئ، او له نورو زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې که موافق وي، لاسونه دې پورته کړي.

همدې کار ته ادامه ورکړئ، ترڅو زده کوونکي، د کیسې پېښې په ترتیب سره ذهن ته وسپاري.

۴. کله چې د کیسې پر انځورونو او پېښو له غږېدا سره یوځای، کیسه پای ته ورسوئ، کتاب بند کړئ، او له زده کوونکیو بیا غوښتنه وکړئ چې له خپل سیال ملگري سره لاندې پوښتنو ته د خپلو ځوابونو په اړه خبرې وکړي:

د کيسې کومه برخه تا ته تر ټولو مهمه وه؟
دا برخه ستا لپاره ولې تر ټولو مهمه وه ؟

زده کوونکيو ته يادونه وکړئ چې هغوی کولای شي د تر ټولو مهم شي په اړه نوی نظر ولري، او يا هم کولای شي، هماغه زوړ نظر، چې په تېرو بحثونو کې يې بيان کړی و، بيا تکرار او تاييد کړي. زده کوونکيو ته **۳** تر **۴** دقيقې وخت ورکړئ چې په درې کسيزه يا دوه کسيزو ډلو کې پر خپلو نظرياتو خبرې اترې وکړي.

۵. بيا يو څو زده کوونکي را وبولئ، چې ټول ټولګي ته د هغه څه په اړه خبرې وکړي چې د هغوی لپاره تر ټولو ډېر مهم دي. هڅه وکړئ چې هغه شاګردان را ونه بولئ چې تېر ځل يې هم ځواب ورکړی، تر څو ټولو ته وار ورسېږي. هغوی ته وهڅوئ چې يو بل ته غوږ ونيسي، ترڅو وپوهېږي چې د کيسې څومره ډېرې برخې مهمې ګڼل کېدای شي.

۶. په ښې غوږ اېښودنې، د کيسې په ښې يادونې، او د تر ټولو مهم شي په اړه په فکر کولو خپل زده کوونکي وستايې. يادونه وکړئ چې تاسې به په نيږدې ورځو کې يوځل بيا هم د همدې کيسې په اړه خبرې او بحث وکړئ او له همدې کيسې به د نورو زده کړو لپاره د اساس په توګه کار واخلئ.

۷. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې د کتاب انځورونو ته وګوري، او د لومړۍ او دوهمې ورځې ترتيب شوي لست ته د نويو ځيزونو او ځېرو نومونه ور اضافه کړي.

۸. په دريمه ورځ له لاندې پوښتنو څخه يوه يا زياته تر بحث لاندې ونيسئ چې زده کوونکي د کيسې د معناګانو په اړه لا ژور فکر ته وهڅوئ. زده کوونکي ښايي دې پوښتنو ته مختلف ځوابونه ولري، چې ټول يې بايد سم وګڼل شي. د پوښتنې هدف يوازې او يوازې دا دی چې زده کوونکي په خپله ځاني طريقه د کيسې په وړاندې غبرګون ښودلو ته راوبلل شي.

آيا دا يوه خندونکې قصه وه؟ ولې او ولې نه؟

ولې هغې ښځې فکر کاوه چې حيوانات او شيان سپين ستر ګي دي؟ آيا هغوي په رښتيا سپين ستر ګي وو؟ ولې تاسې داسې فکر کوئ؟

ولې تاسې فکر کوئ چې هغې همداسې د مرستې غوښتنه کوله خو هر چا ورته د نه ځواب ورکاوه؟

آيا تاسې متعجب شوئ کله چې د باد شمال منه له سوري راوويستله؟ ولې او ولې نه؟

آيا تاسې فکر کوئ چې ښځې په اخر کې څه زده کړل؟ که داسې وي، تاسې څه فکر کوئ، هغې څه زده کړل؟
آيا تاسې د داسې يو څه په اړه فکر کولای شئ چې ستاسې په ژوند کې پېښ شوي وي چې وکړو په ګټه سره ډېر سخت کار کړی وي او په پايله کې يې د توقع خلاف يو څه مثبت رامنځ ته شوي وي؟ که داسې وي، نو موږ ته په دغه اړه څه ويلای شئ؟

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دريمې ورځې لپاره: په قصه کې د کليدي نظرونو منعکسول

درجه ۱: هغه زده کوونکي چې ان د ښوونکي په مرسته هم نه شي کولای چې د قصې کومه برخه په ياد ولري، او يا د قصې کومه اساسي برخه سره ونښلوي.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې قصه يې په ياد وي او قصه يو څه منعکس کړای شي، خو اساسي نظرونه سره نښلولی نه شي او يا په پوهيدای نه شي.

درجه ۳: د زده کوونکې قصه ښه په ياد وي او هغه څه يې چې په قصه کې لوستي وي د خپل ژوند له پيښو سره يو په يو مرتبط کړي، خو پرته له کوم خاص شباهتي ارتباط يا خيال څخه (مثلاً هغه يو ځل د منې ورکول په ياد لري او له يو چا غواړي چې مرسته ورسره وکړي.)

درجه ۴: د زده کوونکې قصه ښه په ياد وي او هغه په پوره تفصيل د خپل ژوند له يو څه سره شباهتي ارتباط ورکولای شي. (مثلاً زده کوونکی وايي چې څرنګه ښځه په قصه کې له ستونزې سره مخ شوه او هغه ستونزه څرنګه د پيښو د اوبدلو او عمل کې اچولو په وسيله په حيرانونکي ډول حل شوې، او زده کوونکی دغې ته ورته شيان چې په ژوند کې يې تير شوي دي بيانوي.)

د لوستنيزو او وينيزو مهارتونو لوړاوی – دریيمه ورځ

کله چې تاسې په درې ورځو کې زده کوونکو ته د قصې لوستل پای ته ورسول، او ځينې نورې کړنې مو تر سره کړې، تاسې ښايي لوست ته د سواد د نورو مهارتونو د جوړونې لپاره ادامه ورکړئ.

تاسې کېدای شي د لغاتونو د انکشاف کړنې مرور او د دوهمې ورځې لغاتونه ور زيات کړئ او زده کوونکي بايد د لغاتونو په کارډونو کې نور لغاتونه ورزيات کړي.

وروسته لاندې کړنې (فعاليتونه) د زده کړې د لغاتونو د بيلګو لپاره تر سره کړئ:

په کلمو کې د توريو د شکلونو لوستنه

همداسې چې زده کوونکي د لوستنې لپاره د کلمو زيرمه جوړوي (هغه ډول کلمې چې دوی يې چاپي يا ليکلي شکلونه پېژندلي)، هغوی کولای شي زده کړې کلمې په کلمو کې د حروفو او صوتي اشکالو د زده کولو لپاره وکاروي. په کلمو کې د غږيزو اشکالو او حروفو د زده کړې غوره لاره د کلمو ډل بندي يا پر ټوليو وېشنه ده. لاندې د دې کار يوه طريقه بيان شوې:

۱. زده کوونکيو ته ووایاست چې هغوی چې څومره زياته اندازه کلمې زده کولای شي، په همغې اندازه به په کلمو کې د غږونو او تلفظي بڼو د اورېدلو او ليدلو وړتيا ولري. د خپل غرض د روښانولو لپاره له خپل درس څخه درې کلمې انتخاب کړئ. له دغو دريو کلمو څخه دوه بايد هم-قافيه وي(يعنې وروستی غږ يې يوډول وي)، او دريم يې بايد مختلف پای-غږ يا قافيه ولري. دا درې کلمې په داسې ځای کې کښېږدئ چې ټول زده کوونکي يې وليدلای شي. داسې ووایاست:

دغو دريو کلمو ته وګورئ. له ماسره يې تکرار کړئ. (له هلکانو غوښتنه وکړئ چې کلمې په يوه غږ درسره تکرار کړي.) *دوه کلمې هم قافيه دي او په پای کې يې يو ډول غږ دی. هغه دوه کلمې کومې دي؟*

۲. کله چې زده کوونکي هم قافيه کلمې سمې په نښه کړي، يوه بله درې حرفيزه مجموعه ور وښاياست چې د يوې قافيه يې مختلفه وي. بيا غوښتنه ورڅخه وکړئ چې کلمو ته غوږ ونيسي، او هم قافيې کلمې په نښه کړي.

۳. کله چې زده کوونکي د هم-قافيه کلمو په معنا وپوهېدل، له هغوی غوښتنه وکړئ چې خپل ځاني کارتونه د قافيې پر اساس ترتيب کړي. (هره مجموعه هم قافيه کلمې بايد يوه ځانګړې بستې ته ولاړه شي). ښايي زده کوونکي د مجموعې هرې کلمې ته هم-قافيه الفاظ پيدا نه کړای شي، خو دا به ډېره غوره لاره وي چې په خپله د کلمو پر مجموعه تېر شي، هره کلمه له ځان سره تکرار کړي، او معلومه يې کړي چې که له کومې بلې کلمې سره هم قافيه وي.

کله چې زده کوونکي د غږ پر اساس د کلمو ترتيبول زده کړي، بيا نو کولای شي چې د نورو ځانګړنو پر اساس هم د کلمو ترتيبول زده کړي. د مثال په توګه، هغوی کولای شي د پيل د غږ، يا د سېلابونو د شمېر پر اساس يې ترتيب کړي. کېدای شي ځينې نور شکلونه هم پکې را پيدا کړای شي.

زده کوونکيو ته مشوره ورکړئ چې خپل د کلمو کارتونه کورونو ته يوسي، او د کورنۍ غړيو ته يې ورونښيي چې څرنګه کلمې د مختلفو ځانګړنو پر اساس ترتيب کړای شي. (قافيه، د پيل غږ او نور).

د مهارت د انکشاف اندازه کول د دريمې ورځې لپاره: لغت پانګه او د لغت بېلګې

درجه ۱: زده کوونکي چې هغه لغاتونه نه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې نه شي استعمالولای او په قافيه او د لغاتونو په نورو بيلګو هم نه پوهيږي.

درجه ۲: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او کولای شي چې د ښوونکي په مرسته د لغاتونو بيلګې وړاندې کړي.

درجه ۳: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او مستقلاً کولای شي لغاتونه په قافيه ای بيلګو کې منظم کړي.

درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پيژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او پوهيږي او د څو لغاتونو د بيلګو په اړه فکر کوي.

ځلورمه، پنځمه او شپږمه ورځ

د ځلورمې، پنځمې، او شپږمې ورځې لپاره له لاندې دوو برخو "نورې صنفي کړنې" او "د لوستنيزو او ليکنيزو مهارتونو جوړونه" څخه د کيسې اړوندې کړنې انتخاب کړئ. هغه کړنې غوره کړئ چې ستاسې په نظر ستاسې د زده کوونکيو لپاره ډېرې مناسبې برېښي. که ستاسې زده کوونکي مختلف مهارتونه او خوښې لري، نو کولای شئ پر ځينو زده کوونکيو يو ډول او پر ځينو نورو بل ډول کړنې ترسره کړئ.

نورې صنفي کړنې

د وروستيو دريو درسونو له پای ته رسونې وروسته له صنف سره ځينې داسې کړنې عملي کړئ چې له زده کوونکيو سره "*د بزګر ښځه*" د کيسې په ژوره پوهه کې مرسته وکړئ او د هغوی د ليک لوست مهارتونه غښتلي کړي. د دې برخې کړنې د همدې غرض لپاره کارولای شئ. ځينې دغه کړنې د ټولو عمرونو د ماشومانو لپاره مناسبې دي. ځينې نورې يې د داسې ماشومانو لپاره دي چې له وړاندې په اسانۍ سره ليک لوست کولای شي. کله مو هم چې فکر وکړ، د ماشومانو لپاره د دې کړنو تکرار په زړه پورې دی، کولای شئ تر يوه زيات ځله يې تکرار کړئ.

کښنه(رسم) او نکل کول

زده کوونکي کولای شي، "*د بزګر ښځه*" په اړه خپله پوهه د کيسې د صحنو په رسمولو، او تاسې او يو بل ته د کيسې په بيانولو سره غښتلې کړي. هر زده کوونکی به مختلف هنري قابليتونه ولري، دا فعاليت به هر زده کوونکی د هغوی د هنري قابليتونو په نظر کې نيولو پرته، د قصې په بياويلو کې په ټوليز او انفرادي شکل کې ورګډ کړي. د دې کړنې اندازه کولو ته ضرورت نشته. د داسې کولو لپاره ځينې ګټور ګامونه لاندې بيان شوي.

١. زده کوونکي په دوه کسيزه ډلو ووېشئ. (که د ټولګي د شاګردانو شمېر طاق وي، نو يوه درې کسيزه ډله پکې جوړه کړئ.)

٢. کتاب داسې پورته ونيسئ چې زده کوونکي يې پوښ وليدلای شي او وواياست:

د بزګر ښځې د قصې په اړه فکر وکړئ. له قصې څخه يوه صحنه د رسمولو لپاره غوره کړئ. کومه صحنه به تاسې رسم کړئ؟ په هغې صحنه کې فکر وکړئ، او داسې يې ځانته مجسمه کړئ چې پوه شئ څه شی مو بايد په انځور کې شامل وي. يقيني کړئ چې انځور مو تفصيلي دی، او ډېر څه بيانوي.

٣. له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې خپلو سيالو (نورو زده کوونکيو) ته د هغې صحنې په اړه چې رسمول يې غواړي، او هغه څيزونه چې په انځور کې يې شاملول غواړي، معلومات ورکړي. د رسمونو په اړه خبرې اترې به هغوی تشويق کړي چې د خپلو رسمونو سمه پلانجوړونه وکړي، او د هغه څه په اړه ښه فکر وکړي، چې په انځور کې يې شاملول غواړي.

۴. زده کوونکیو ته پاڼې او د رسم وسایل، لکه پنسل، یا رنګې ور ووېشئ، او زده کوونکیو ته وواياست چې رسمول پیل کړي. تاسې کولای شئ د هغوی په منځ کې وګرځئ راوګرځئ او له هغو څخه د هغوی د رسمونو او د هغو د انتخاب د لاملونو په اړه پوښتنې وکړئ. تاسې باید هلکان دې ته وهڅوئ چې یو بل ته د کیسې او خپلو رسمونو په اړه وغږېږي.

۵. کله چې زده کوونکي خپل رسمونه خلاص کړي، لاندې یوه یا زیاتې کړنې ترسره کړئ:

- ټول رسمونه د ټولګي پر دېوال سریښ کړئ. درې یا څلور زده کوونکي په وار وار ولاړ کړئ چې خپلو رسمونو ته په اشاره یې ټولګیوالو ته تشریح کړي چې رسم یې څه شی څرګندوي. راتلونکي څو ورځې، هره ورځ درې یا څلور نور هلکان د همدې کار لپاره راولاړوئ، تر هغو چې ټول هلکان د خپلو رسمونو په اړه ټولګیوالو ته وغږېږي.
- ټول رسمونه راټول کړئ. یوڅو یې انتخاب کړئ، چې د کیسې مهمې صحنې بیانوي؛ یو یا دوه د کیسې له پیل څخه، یو یا دوه، د کیسې له مینځه، او یو یا دوه د کیسې له پایه. دغه ټاکلي رسمونه په بې ترتیبه توګه پر دېوال سرېښ کړئ، او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې صحیح ترتیب یې معلوم کړي. د زده کوونکیو په خوښه او فرمایش رسمونو ته حرکت ورکړئ، ترهغو چې ټول راضي او قانع شي چې انځورونه په سم ترتیب اېښودل شوي دي. په راتلونکیو څو ورځو کې د رسمونو له اصلي مجموعې څخه د رسمونو یوه بله مجموعه انتخاب کړئ، او بیاهم له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې سم ترتیب یې معلوم او تعیین کړي.
- ټول رسمونه رایوځای کړئ. د کیسې د ترتیب مطابق یې ترتیب کړئ او سره ویې تړئ، چې صنفي کتاب ورڅخه جوړ شي. که انځورونه زیات وي نو کولای شئ تر یوه زیات بنډلونه یا کتابونه جوړ کړئ. کتاب په ټولګي کې وساتئ او له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې د همدې کتاب په مرسته، په رسمونو کې د بیان شویو صحنو په اړه د خبرو له لارې په وړو ګروپونو کې او یا د ټول صنف په وړاندې کیسه له سره تکرار کړي.

د کیسې په اړه لیکل

که چېرته ستاسې زده کوونکي سم لیکل کولای شي، نو هغوی کولای شي د کیسې په اړه خپله پوهه د کیسې په اړه د لیکنو له لارې نوره هم پراخه کړي. لاندې ځینې لیکنیزې کړنې دي چې ستاسې زده کوونکي یې باید ترسره کړای شي. که فکر کوئ چې زده کوونکیو ته مو په زړه پورې ده، نو تر یوې زیاتې لیکنیزې کړنې وکاروئ.

۱. د کیسې لنډیز ولیکئ، خو یوازې د مهمو پېښو یادونه وکړئ. (له شاګردانو غوښتنه وکړئ چې دغه لنډیز د ټاکلي شمېر لفظونو په کارولو سره ولیکي، د مثال په توګه، چې تر پنځوسو کلمو زیات نه وي، یا تر ۲۵ کلمو زیات نه وي. د کلمو د شمېر محدودول دغه کړنه نوره هم ګرانوي.)

۲. په کیسه کې د خپلې خوښې څېره وټاکئ. په لیکنه کې دغه څېره تشریح کړئ او دا هم بیان کړئ چې دا څېره ولې ستاسې خوښه ده.

۳. آیا د دې کیسې کومه څپره یا کړنه ستاسې د ژوند کومه څپره یا کړنه در یادوي؟ بیا دا ولیکئ چې څرنگه ستاسې ژوند او دا کیسه یوه بلې ته ورته دي.

۴. داسې فکر وکړئ چې دا کیسه ناتکمیله او منطقي تسلسل لري یعني، یوه بله کیسه چې د دې کیسې په پای کې پیلېږي. دا چې په دې بله کیسه کې به څه پېښېږي، او پای به څه وي، په دې اړه لیکنه وکړئ. داسې وواياست چې:

د کیسې په پای کې، د بزگر ښځه له ځان سره هغه مڼه لري کومه چې ترې په سوري کې ولېدلې وه. دې ښځې ته به وړاندې څه پېښ شي، کله چې هغه د دې غیرعادي ورځې په پای کې کور ته راشي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د قصې په اړه لیکل
درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې دا څرگند کړي چې د قصې د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه د څه لیکلو قابلیت لري.
درجه ۲: زده کوونکی کولای شي چې دا څرگند کړي چې د قصې د کرکترونو د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه د یو څه لیکلو قابلیت لري. د لیکل شوو حالاتو د ممکنه لاس ته راوړنو وړاندوینې لپاره د ښوونکي مرستې ته اړتیا وي.
درجه ۳: زده کوونکی د قصې د کرکترونو د پېښو، احساساتو او افکارو په اړه لیکلی شي او د لیکل شوو حالاتو د ممکنه لاس ته راوړنو ضروري جزئیات تشریح کولای شي.
درجه ۴: هغه زده کوونکي چې هغه لغاتونه پېژني، کوم چې ورته درس ورکړل شوی دی، هغوی په کوم عبارت کې استعمالولای شي، او پوهېږي او د څو لغاتونو د بیلگو په اړه فکر کوي.

په لوړ غږ د کیسې لوستنه

که مو زده کوونکي لوستل کولای شي، او کیسه یې څوځله اورېدلې وي، له هغوی غوښتنه وکړئ چې له ځان سره د کیسې د لوستلو تمرین وکړي. دا به غوره وي چې هغوی په لومړي سر کې دوه دوه کار وکړي او کیسه له لاندې طریقو په یوه طریقه ولولي:

۱. زده کوونکي کیسه په وار ولولي. یو زده کوونکی یو مخ لولي؛ او بل مخ، او همداسې دوام ورکوي ترڅو کیسه پای ته ورسېږي.

۲. زده کوونکي کیسه په گډه او په یوه غږ لولي.

۳. هر زده کوونکی کیسه په وار، له سره تر پایه لولي.

په بیا بیا تمرین سره به، گڼ زده کوونکي د کیسې اسانه او روانه لوستنه زده کړي، او ځینې به یې ښایي ټول ټولگي ته د کیسې له فردي او یوځایي لوستلو خوند واخلي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: په لوړ غږ د قصې لوستل

درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ولولي او یا د قصې کوم لغت یې په یاد وي.
درجه ۲: زده کوونکی کولای شي چې قصه ولولي خو روانه یې نه شي لوستلای. داسې معلومیږي زده کوونکی چې څه لولي په هغو ښه نه پوهیږي. معلومیږي چې هغه یې میخانیکي زده کړي وي.
درجه ۳: زده کوونکی قصه په احساساتو سره بیانولای شي، او معلومیږي هغه لغتونه چې لولي په پوهیږي.
درجه ۴: زده کوونکی په خورا ښه ډول قصه بیانولای شي، د قصې لوستلو کې رواني یې بې سارې ده، او داسې ښکاري چې قصه راڅوندی شوې وي.

په ځانګړې ادا د کیسې لوستنه

په ځانګړې ادا د کیسې د لوستنې معنا، کتاب ته له کتنې پرته په خپلو الفاظو د کیسې ژبنۍ لوستنه ده په بله وینا د «قصه ویونکي» په صفت په لاندې طریقو کولای شئ له زده کوونکیو سره د کیسې لوستنې د زده کړې په برخه کې مرسته وکړئ.

۱. د کیسې لومړۍ او وروستۍ جمله ولیکئ. دا جملې پر تخته ولیکئ، او یا یې پر یوه پاڼه ولیکئ او پر دېوال یې سریښ کړئ، چې زده کوونکي یې ووینې:

وو نه وو، په پخوا زمانو کې د بزګر یوه ښځه وه.
او له دې وروسته د همیش لپاره هرچا خوشحاله ژوند درلود.

۲. زده کوونکیو ته ووایاست چې تاسې غواړئ هغوی دې کیسه په خپلو الفاظو سرترپایه ولولي، خو هغوی باید هغه لومړۍ او دوهمه جمله ونه لیکي چې تاسې لیکلې.

۳. له زده کوونکیو غوښتنه وکړئ چې په فردي توګه، یا له ملګري یا ډلې سره په ګډه، د کیسې پېښې له سره په زړه کړي، او یو له بل سره په خپلو الفاظو د کیسې په راجوړولو کې مرسته وکړي. که اړتیا ولري، نو زده کوونکیو ته اجازه ورکړئ چې بیرته کیسې ته مراجعه وکړي، یا زده کوونکیو ته مشوره ورکړئ چې یو لړ داسې انځورونه جوړې کړي چې د کیسې د اصلي صحنو د په وریادولو کې ورسره مرسته وکړي.

۴. د کیسې د مشق او تمرین لپاره زده کوونکي په وړو ګروپونو ووېشئ. کله چې په ګروپونو کې سره کښېني، نو باید په نوبت سره کیسه په خپلو لفظونو کې بیان کړي، او نور غړي ورته غوږ ونیسي. (د ګروپي کار له لارې به څو کسه زده کوونکي په یوه وخت کې د ټولګي په کار کې برخه اخلي). په وړو ګروپونو کې غوږ اېښودونکي باید په توجه غوږ ونیسي، او که د کیسه کوونکي څه له یاده وځي، نو ور په یاد یې کړي. هر هلک باید له ټولګي د باندې، د کیسې تر تمرین وړاندې په صنف کې دوه یا درې ځله د هغې تمرین وکړي. دغه تمرین ښایي دوه یا درې اونۍ وخت ونیسي.

۵. کله چې زده کوونکي داسې احساس کړي چې نور چمتو دي، نو له هغوی څخه یو څو خپل خوښي (رضاکار) را وبولئ چې د ښوونځي یوه بل ټولګي ته کیسه وکړي. (د بل صنف په وړاندې د کیسې په ځانګړې ادا لوستل به یو ښه ساتېرۍ او د شاباسي وړ وي!). اړینه نه ده چې هر هلک دې کیسه ولولي. ځینې هلکان ښایي شرمناک وي، چې په هغه صورت کې باید د ټولګي په مخ کې کیسه کولو ته اړ نه ایستل شي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر

درجه ۱: زده کوونکی نه شي کولای چې ان د ښوونکي په مرسته قصه ووايي.

درجه ۲: زده کوونکی کولای شي چې د قصې اساسي ټکي بیان کړي خو بې نظمه او بې جوړښته وي، او کله کله يې ژبه هم بنديږي. معلوميږي چې هغه يې ميخانيکي زده کړي وي.

درجه ۳: زده کوونکی قصه بيانولای شي، د قصې ټول عناصر په وضاحت ويلای شي. قصه ويل يې مناسب دي او لغاتونه يې تخليقي دي.

درجه ۴: زده کوونکی په خورا ښه ژبه قصه بيانولای شي. خبرې کوونکی کيدای شي په طنزيه، احساساتي، تخيلي اويا خوښی باندي قصه بيا ووايي.

د ننداري (تمثيل) په بڼه د کيسې وړاندې کول

زده کوونکي کولای شي د خپل ټولګي، يا د کوم بل ټولګي په مخ کې د کيسې د نارسمي تمثيل له لارې د کيسې په اړه خپله پوهه غښتلې کړي، او کيسه په خپل تعبير خلکو ته وړاندې کړي.

زده کوونکي د تمثيل لپاره ځانګړيو جامو يا وسايلو ته اړتيا نه لري. هغوی دې يوازې د کيسې د څېرو ويناوې ووايي، او د صحنو د تمثيل په ترڅ کې دې له حرکاتو او اشارو کارواخلي، يا کولای شي ځينې ساده وسايل هم وکاروي. تاسې بايد د تمثيلي پارچې د ډايرکټر يا لارښود په توګه، هغوی ته لارښوونې او مشورې ورکړئ، خو له يو يا دوه ځله تمرين وروسته به هغوی خپله وغواړي چې کيسه بيا بيا تکرار کړي، او له هرځل تکرار سره به زده کوونکي نور هم تکړه کېږي. لاندې د تمثيلي پارچې په بڼه د کيسې د پيلولو ځينې لارې چارې بيانېږي:

۱. زده کوونکيو ته ووایاست چې دا ځل به هغوی کيسه د تمثيلي پارچې په بڼه وړاندې کوي. هغوی ته يې روښانه کړئ چې ځينې زده کوونکي به تمثيلګران، او ځينې نور به يې نندارچيان وي، او هر وګړی به دواړه کرداره ترسره کړي.

۲. وروسته، په يوه ستنه کې د کيسې ټولې څېرې پر يوه تخته يا په يوه لويه پاڼې په يوه لست کې وليکئ، داسې چې ټول يې وليدلای شي.

د شاتو مچی	پری	د بزگر ښځه	باد
اور	مرغی	مچی ساتونکی	اوبه
پیشو	غوا	سپی	

پر يوې يوې څېرې تېر شئ، او د هغې د کردار د تمثيل لپاره د هلکانو له منځه خپل خوښي (رضاکار) ممثل راوبولئ. داسې ووایاست *"زموږ په تمثيلي پارچه کې د بزګر د ښځې د رول تمثيلولو لپاره څوک حاضر دی؟"* يو خپل-خوښي انتخاب کړئ، او نوم يې د څېرې له نوم سره جوخت وليکئ. دې کار ته تر هغو دوام ورکړئ چې د هرې برخې د تمثيل لپاره زده کوونکي پيدا کړئ. ممثلينو ته ووایاست چې هر ممثل به خپله برخه په خپله راجوړوي. د دې معنا دا ده چې هغوی دې د کتاب خبرې اترې نه کاروي، بلکې خپل الفاظ دې ورته جوړ کړي.

۳. هغوی ته وواياست چې تاسې به دغه تمثيل څو ځله په صنف کې تکرار کړئ، او هر هلك به د تمثيل فرصت ترلاسه کړي. هغوی ته وواياست، هر هغه زده کوونکی چې په تمثيل کې برخه نه اخلي، د اورېدونکي په حيث هماغه اندازه مهم کردار ترسره کوي. څرګنده يې کړئ چې تاسې به د تمثيلي پارچې د ډايرکټر يا لارښود دنده ترسره کوئ او هغوی ته به د تمثيل د ښه او غوره پرمختګ لپاره مشورې او لارښوونې کوئ، خو هغوی بايد کيسه په خپل تعبير تمثيل کړي. يعنې هغوی بايد د هرې صحنې په تمثيل کې خپل ځاني الفاظ، اشارې، او حرکتونه وکاروي.

۴. د کيسې د بېلابېلو صحنو د تمثيل لپاره د خونې په منځ کې ساحه تعيين کړئ (د منې ونه، د شاتو کندو، د اوبو ډنډوکی، د غوا غوجل او داسې نور) او بيا له اورېدونکيو غوښتنه وکړئ چې د تمثيل ځای ته مخامخ کښېني. هغوی د صحنې له اړتيا سره سم کښېنوئ. هغه زده کوونکي چې په صحنه کې نه دي، د صحنې يوه لوري ته يې ودروئ، تر هغو چې وار يې را ورسېږي. ممثلان صحنې ته راوبولئ، او هغوی ته مخه ورکړئ چې صحنه په خپله راجوړه کړي. کله چې زده کوونکي نه پوهېږي چې څه وواييې، نو کولای شئ يوه کومکي جمله ورته وواياست، خو هيله ده چې هغوی به ژر وپوهېږي او سمه دنده به ترسره کړي.

۵. د تمثيلي پارچې په پای کې له ممثلانو غوښتنه وکړئ چې له ټولو ټولګيوالو سره د پارچې د تمثيل په اړه په بحث او تبصرو کې برخه واخلي. هغوی د لاندې پوښتنو ځوابونې ته راوبولئ:

ممثلانو کوم رول ډېر ښه تمثيل کړ؟

د ممثلانو راتلونکې ډله د تمثيل د لا ښه کولو لپاره څه کولای شي؟

اورېدونکيو کوم رول ښه ترسره کړ؟

ممثلان د راتلونکي تمثيلي پارچې د لا ښه کولو لپاره څه کولای شي؟

۶. ډېری هلکان د کيسې د تمثيل د وار په ترلاسه کولو ډېر خوشحالېږي، او خوند ورکوي. هرځل چې نوې ډله ممثلان راځي، ويناوې به په مختلف انداز وړاندې کوي، بېلې نښې او بېل ډول حرکات به ترسره کوي ... د هغوی کړنې به له کيسې څخه د هغوی د ځاني تعبير استازيتوب کوي، او څرنګه چې هره کيسه په يوه بېله ښه تعبيرېدای شي، نو د کردار او تمثيل بېلښت او توپير هم بايد وستايل شي، او يادونه يې وشي.

د مهارت د انکشاف اندازه کول: د ننداري (تمثيل) په ښه د کيسې وړاندې کول

درجه ۱: زده کوونکی د تمثيل پر وخت ډېرې ورو او بې خوځښته خبرې کوي، او د کرکتر غږ نه باسي، که ښوونکي ورسره مرسته هم کوي.

درجه ۲: د زده کوونکي خبرې اورېدل کېږي خو د کرکتر له غږ سره سمون نه خوري. بيان په کې نه وي موجود. تمثيل يې ژوندی نه وي.

درجه ۳: زده کوونکی يو څه واضح خبرې کوي، د کرکتر غږ استعمالوي، اورېدل کېږي او د پوهېدو وړ وي. بيان او تجسم تخيلي او د نوښت درلودونکی دی.

درجه ۴: زده کوونکی د خورا ښې ژبې د استعمال او د کرکتر رول ډېر ښه ادا کوي، په طنزيه، احساساتی، تخيلي اويا خوښۍ باندې ادا له کبله بيخي د اصل په څير ښکاري.

له کورنۍ سره د کيسې شريکول

کله چې هلکان ټولې "نورې کړنې" بشپړې کړي، او د خپلې زده کړې په اړه ډاډه شي، نو سلا ورکړئ چې خپلې هڅې له کورنيو سره شريکې کړي. لاندې په دې اړه ځينې سپارښتنې وړاندې شوې:

١. **رسامي او کيسه کول**: له زده کوونکيو غوښتنه وکړئ چې خپل رسمونه کورته يوسي. هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې د کيسې لنډيز ترتيب کړي، او بيا هغه څه شرح کړي چې په انځور کې رسم شوې ده.

٢. **د کيسې په اړه ليکل**: کله چې زده کوونکي د کيسې په اړه ليکل بشپړ کړي، نو هغه دې کورونو ته يوسي، او خپلو کورنيو ته دې يې په لوړ غږ ولولي.

٣. **په ځانګړې ادا او وزم کيسه کول**: کله چې زده کوونکي ډاډه شول چې کيسه په روانۍ سره نورو ته بيانولای شي، او ډاډه شول چې په ځانګړې ادا او وزم يې هم لوستلای شي، نو غوښتنه ورڅخه وکړئ چې د خپلې کورنۍ غړيو ته يې واوروي.

٤. **د کيسې تمثيل**: که يوشمېر زده کوونکي يوځای سره اوسېږي، هغوی ته سپارښتنه وکړئ چې له ښوونځي بهر سره راټول شي، او د خپلو کورنيو په وړاندې تمثيلي ننداره ترسره کړي او يا که ممکنه وي، د کورنيو غړي ښوونځي ته را وبولي، او په ښوونځي کې ورته تمثيلي ننداره وړاندې کړي.

له کورونو د کيسو راټولول

کله چې د د بزګر ښځې کيسه د دې لارښود په اساس په ټولګي کې تدريس کوئ، ستاسې زده کوونکي د دې فرصت لري چې له خپلو کورنيو څخه دې ته ورته قصو يا مشابه فعاليتونو په اړه پوښتنه وکړي، په دې ارتباط د هغوی مرسته مهمه ده او چيرې چې موږ اکثراً د غيرانساني څيزونو مرستې ته اړتيا لرو.

١. زده کوونکيو ته ووایاست چې د هغوی د کورنۍ غړي ښايي د دغې حالاتو په اړه کوم چې دوی يې په ټولګې کې لولي، ستاسې لپاره ډېرې توصيې ولري، کاميابي د دواړو زموږ او د نورو ګډو کړنو پورې اړه لري- دواړه انساني او غير انساني منابع په ګډه کار کوي، تاسې به د هغوی د توصيو د لاس ته راوړلو لپاره د هغوی د کورنيو د غړو سره مرکه کولو ته اړه ولرئ، په ځانګړې توګه له پلار، مور، باباګانو، اناګانو، تروريانو، ترونو، او نورو لويانو سره، چې ښايي دوی په دې اړه د خپل ځان په هکله فکر وکړي، ان کله چې لا دوی واړه وو. هغوی ته ووایاست چې:

په قصه کې، د بزګر ښځه مرغۍ ته بيا ورغله ځکه هغه اوس پوهېده چې هغه يو څه شيطانه ده، هغې وکړای شو چې د هغې له شيطانت نه د خپلې موخې (هدف) ته د لاس ته راوړلو لپاره کار واخلي، «زه له تا غواړم چې غوا

په خپله منبوکه يوه تهونګه ووهې» هغې وويل، او مرغۍ هماغسې وکړل، ځکه چې هغه شيطانه وه. تاسې ممکن په خپله کورنۍ يا په ګاونډيانو کې داسې څوک وپيژنئ چې له ډول ډول خلکو، حيواناتو، نباتاتو، وسايلو، ان له ځمکې، اوبو، اور او هوا څخه کار اخلي چې خپلو اهدافو ته ورسيږي. رائځئ چې يو څو داسې کسان پيدا کړو چې د کوچنيوالي او يا يې د ژوند د بلې دورې داسې پندونه په ياد وي چې زموږ سره مرسته وکړي چې په هغې کې بشر او غير بشري نړۍ چې زموږ ګردچاپير موجود ده، په ګډه سره کار کړی وي.

دلته ستاسې وظيفه ده: ستاسې د کور خلکو او ګاونډيانو څخه د پند يا نورو ورته فعاليتونو په اړه چې په هغو کې بشري او غير بشري مرسته مهمه وي، پوښتنه وکړئ. له هغوی پوښتنه وکړئ چې د خپل پند مهمه برخه درته ووايي او ولې دا مهمه ده. څومره ښه چې يې ليکلای شئ ويې ليکئ، يا يې ښه په ياد وساتئ چې بيا يې وواياست، او هغه پند له ځان سره ټولګي ته راوړئ.

۲. زده کوونکيو ته يوه يا دوه اونۍ وخت ورکړئ چې له خلکو سره په کور کې خبرې وکړي، چې د کور له غړو څخه په دې اړه کوم نکل لاس ته راوړي:

- زده کوونکيو ته ووایاست چې د کيسو د توضيح لپاره انځورونه وکاږي، د دوی انځورونو باندي بحث او تبصره وکړئ او له هغو څخه وغواړئ چې خپل رسمونه ورسره کور ته يوسي او هغو کسانو ته وروښيې چې دوی ته يې کيسه کړي وه.
- زده کوونکي پريږدئ چې پند په خپله ژبه وليکي، په دې اړه انځورونه رسم کړئ او له دې سره يې يو ځای کړئ، له هغې يو ساده کتاب جوړ کړئ او بيا يې هغه چا ته چې دا پند يې له زده کوونکي سره شريک کړی دی ورکړئ. (د ساده کتاب د جوړولو په اړه د لارښوونو لپاره راتلونکې پاڼه وګورئ.)
- ځينې لويان ښوونځي ته را وبولئ چې خپلې کيسې د ټول صنف په مخکې ووايي.

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

د ساده کتاب جوړولو لارښوونې

د کاغذ څو ټوټې، ټولې یوځای، په نیمی کې کت کړئ.

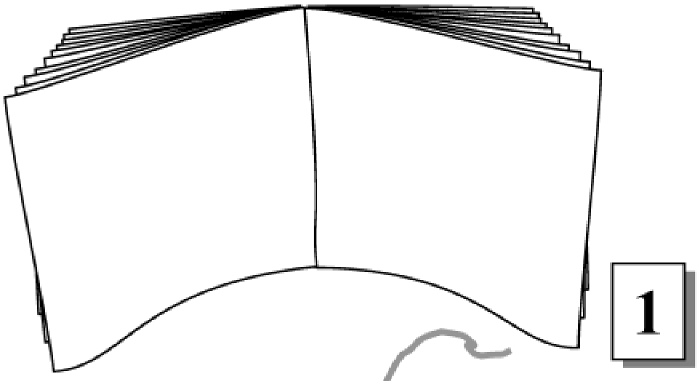

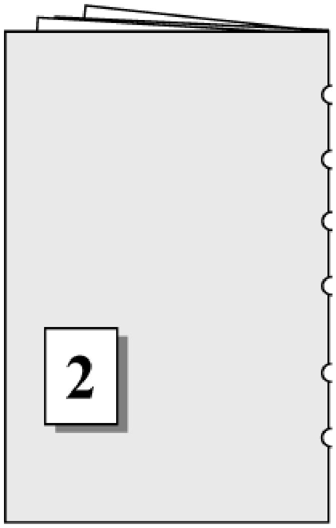

د کاغذ د کت کړیو څوکو په اوږدو کې سوري جوړ کړئ. (دغه سوري باید پر ټولو پاڼو پر یوه ځای وي). د دې کار لپاره له سوري کوونکي، قیچي یا چاقو څخه کار واخلئ، که دا ممکن نه وي نو د یوځای کیدلو لپاره په لاندې ډول عمل وکوئ

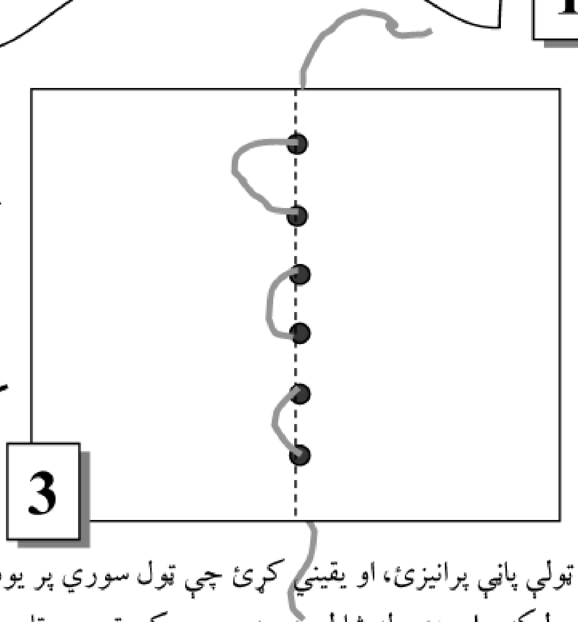

ټولې پاڼې پرانیزئ، او یقیني کړئ چې ټول سوري پر یوه لیکه برابر دي. له شا لورې په سوریو کې تېروېمر تار وپیېئ او ټولې پاڼې سره وګنډئ.

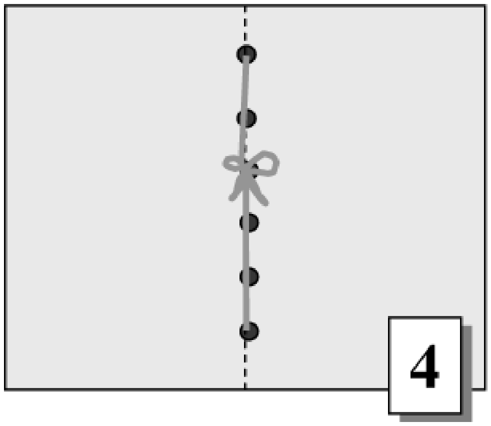

د تار سرونه ښه کش کړئ او کلک یې وتړئ.

د ستپلر په وسیله د یو ځای کولو نمونه

د یوځای کیدلو بدیلې لارې:

ستیپلر: له لومړي پړاو وروسته، پاڼې د کتاب په څیر کات کړئ، کات شوې څنډې دوه درې ځایه ستیپلر کړئ.

سریښ: په کات شوو څنډو سریش ووهئ، پاڼې سره نږدې کړئ. ځان ډاډه کړئ، مخکې له دې چې زده کوونکي په کتابونو کار پیل کړي، سریښ بیخي وچ شوي وي.

ګنډل: د پاڼو د ګنډلو لپاره له یوې قوي ستنې او تار څخه کار واخلئ او کات شوې څنډې وګنډئ. (ستنې په خوندي ځای کې کیږدئ چې څوک په ځان خوږ نه کړي.)

تاسې او ستاسې زده کوونکي کیدای شي د کتاب د یوځای کیدلو لپاره له دې هم ښې لارې پیدا کړئ.

کولای شئ دا چارټونه بیا جوړ کړئ او د خپلو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې یې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د تاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د انکشاف د اندازه کولو چارټ ته مراجعه وکړئ.

د بزګر ښځې د قصې لپاره د زده کوونکو د پرمختګ ارزونه

د زده کوونکي نوم:______________________________________

د تسلط سطح

زده شوي مهارتونه	۱	۲	۳	۴
لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول				
دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري				
دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف				
دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول				
دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې				
په ټولګي کې پرمختللې کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ)				
د قصې په اړه لیکل				
په لوړ غږ د قصې لوستل				
د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)				
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول				

د بزګر ښځې د قصې لپاره د زده کوونکو د پرمختګ ارزونه

د زده کوونکي نوم:______________________________________

د تسلط سطح

زده شوي مهارتونه	۱	۲	۳	۴
لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول				
دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري				
دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف				
دریمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول				
دریمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې				
په ټولګي کې پرمختللې کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ)				
د قصې په اړه لیکل				
په لوړ غږ د قصې لوستل				
د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)				
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول				

کولای شئ دا چارټ د خپلو ټولو زده کوونکو د مهارتونو د انکشاف، چې تاسې يې په ټولګي کې درس ورکوئ د مسیر د ټاکلو لپاره استعمال کړئ. د هرې ورځې د فعالیت په پای کې د مهارت د سطحې د توضیح لپاره لطفاً د مهارت د انکشاف د اندازه کولو چارټ ته مراجعه وکړئ.

د ټولګي د پرمختګ ارزونه

ښوونکی ______________ د ټولګي شمېره/پیژندنه ______________

نېټه:______________

د هوېو د کتاب عنوان: د بزګر ښځه

دا______________ د هوپو کتاب ما د زده کوونکو سره استعمال کړی دی.

په ټولګي کې د زده کوونکو شمېر:______________

د هر زده کوونکي د تسلط سطح*

درس ورکړل شوي مهارتونه	۱	۲	۳	۴
لومړۍ ورځ: وړاندوینه کول				
دوهمه ورځ: تکرار او نتیجه ګیري				
دوهمه ورځ: د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف				
دریيمه ورځ: په قصه کې د کلیدي نظرونو منعکسول				
دریيمه ورځ: لغت پانګه او د لغت بېلګې				
په ټولګي کې پرمختللې کړنې (۴مه، ۵مه او ۶مه ورځ):				
د قصې په اړه لیکل				
په لوړ غږ د قصې لوستل				
د قصې بیا ویل لکه د قصه ویونکي په څیر (اجرا)				
د ننداري (تمثیل) په بڼه د کیسې وړاندې کول				

* هرې سطح ته رسیدونکي ټول زده کوونکي وشمیرۍ

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

دا پانه د نوټ کولو له پاره ده

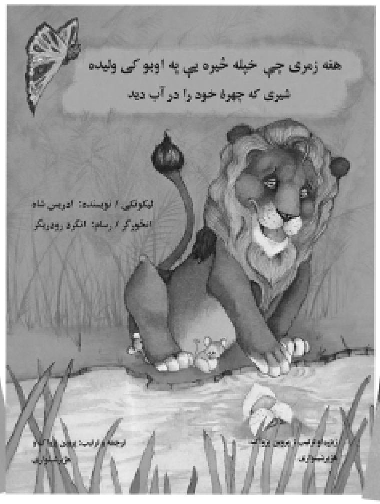

د ادریس شاه له لورې لرغونې ویل شوې افغاني کیسې

هره یوه د ښوونکې د لارښود او د ټولګي د ګټې اخستنې له پاره

لومړی کتاب: د بزګر ښځه

دوهم کتاب: هغه زمری چې خپله څېره یې په اوبو کې ولیده

درېیم کتاب: مسخره چرګ

څلورم کتاب: هوښیار هلک او خطرناک ځناور

پنځم کتاب: زړه ښځه او ګوربت

شپږم کتاب: بې نومی هلک

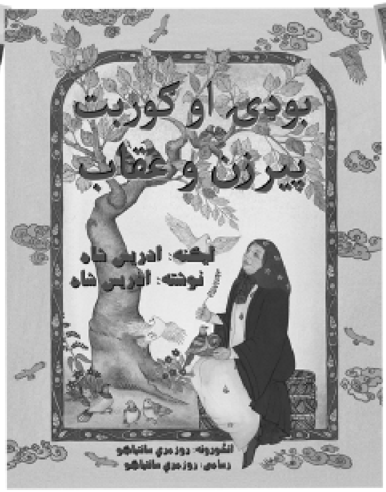

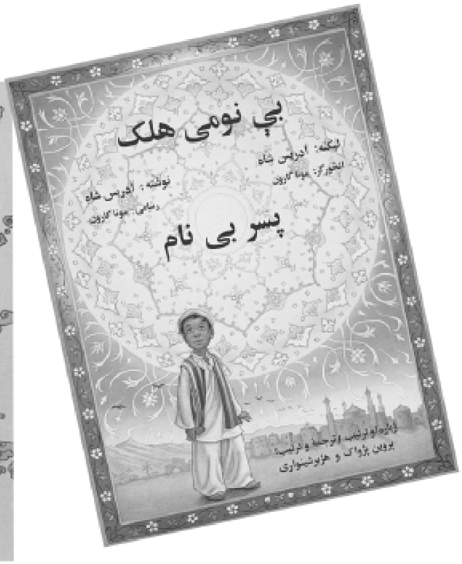

د افغان ښوونکي لاربښود کې دا فعالیتونه شامل دي:

د افغان ولسي ښوونیزو قصو لوستل

په لوړ غږ لوستلو فعالیتونو داسې ډیزاین شوي دي چې په دې ځیزونو کې ښوالی راولي:

تقریري ژبه د پوښتنو او بحث له لارې

د لوړې سطحې فکر کولو مهارت د ورته والي د فکر رامنځ ته کولو په شمول

د قصې سیالي د تکرار له لارې

د قصې خپلول، د زده کړې عرضه چې ډیر دوام کوي

ټولنیز-احساساتي انکشاف

قصې ته ځواب

لوستل، لیکل، غوږ نیول، خبرې کول

هغه فعالیتونو چې د دې ستراتیژیو او مهارتونو لپاره ډیزاین شوي دي:

شخصي ځواب د بحث په شمول

رسمول او بیاویل

د لوستلو او لیکولو د مهارت جوړول

د لغاتونو په لوستلو کې انکشاف

د لغاتونو د نمونو پیژندنه

د پوهې او درک مهارت

د فکر کولو مهارت د ورته والي د فکر د وړتیا د رامنځ ته کولو په شمول

د اندازه کولو چارټ

چې په انفرادي ډول د زده کوونکي او ټولګي پرمختګ ارزیابي او وټاکلای شئ

د کور/ټولګي تر منځ د تفاهم رامنځ ته کول

ماشومان د هوپو قصې له کورنیو او ټولنې سره شریکوي

ماشومان له کورنۍ او ټولنې څخه قصې راټولوي

د هوپو کتابونو او ښوونکو لاربښود په اړه د ډیرو معلوماتو لپاره لطفاً تماس ونیسئ:

ختیځ بیارغونې موسسه (کور)

P.O. Box No. 5704, Kabul

تلیفون شمیرې:,0093(0)700265826
0799321334, 0752004466

یا موږ ته بریښنالیک راواستوئ: hoopoebooks@aol.com

HOOPOE BOOKS

ختیځ بیارغونې اداره (کور)
KHATIZ ORGANIZATION FOR REHABILITATION (KOR)

kor.pubs@yahoo.com